

Wim Bosman uit Santpoort-Zuid

Beeldend kunstenaar, geo-archeoloog, oud-gemeentearcheoloog gemeente Velsen

Wim Bosman: De natuur hier heeft het gedrag van de mensen altijd gedicteerd

Wat heb je met het Oer-IJ ?

„Als beeldhouwer bewerkte ik veel natuursteen. Door mijn studie kwam ik in de ruige Spaanse Pyreneeën. Een fascinerend landschap met een geologische geschiedenis die oneindig veel verder gaat dan dat van ons. Daar werd ik me voor het eerst bewust van het verhaal dat de bodem zelf vertelt. Toen ben ik gestopt met het hakken en de stenen zelf gaan exposeren. Al die fossielen, dat verleden. Wat had ik daar nog aan toe te voegen? Die stenen vertellen zelf hun verhaal’.

„Dat is hier niet anders. Terug in Nederland, in de toen nog onbebouwde Velsbroek, zag ik mannen bezig in een enorme sleuf. Het waren archeologen, ze hadden een grafheuvel ontdekt. Vol met menselijke bewoningssporen van duizenden jaren geleden. Het gaat dan voor mij eigenlijk niet eens zo zeer om die oude voorwerpen of wat verkleurde grond, maar meer om de wereld die er achter schuil gaat. Dan gaat het leven, vertelt het landschap een verhaal. Ons geschiedenisverhaal, en zo dicht bij huis. Dat fascineert me.’

„Als kunstenaar en geoloog heb ik altijd geroepen; hier moeten we meer mee doen. Als een idioot ben ik me in de vroege geschiedenis gaan verdiepen. Dat verleden, daar mag je niet aan voorbij gaan. Op de tekenafel is zo’n groene bouwlocatie een witte vlek, een weiland. Kijk je niet verder, dan gaat

veel verloren. De gelaagdheid van het getijdenlandschap in het Oer-IJ is voor mij altijd een enorme inspiratiebron geweest, daar kun je creatief mee omgaan. ’

Wat zien we er nog van terug ?

„In de Velsbroek heb ik als stadsarcheoloog honderden grondboringen verricht. Zo kon precies de oude grens van het binnenduinrandgebied worden vastgesteld. Een grillige lijn dwars door de stadsuitbreiding. Die is later gemarkeerd door een gele strook in de bestrating en beplanting van de wijk. Dat had van mij nog wel wat aansprekender mogen gebeuren. Ik had ook een plan gemaakt om bij gestapelde woningbouwblokken met zandkleuren en grijstinten de gelaagdheid van de bodem hier terug te laten komen. Er kan zoveel. Bij Spaarndam lagen nog oerwallen die mooi in het ontwerp van de golfbaan verwerkt hadden kunnen worden. Helaas is dat niet gebeurd’.

„Op luchtfoto’s van de Buitenhuizerpolder is de zandbaan nog te zien van de geul waar twee Romeinse nederzettingen lagen. Nu precies 2000 jaar geleden. Het Noordzeekanaal is feitelijk het gecultiveerde Oer-IJ. Ik noem het wel de aorta van onze regio. De levensader. De aanwezigheid van dat water en de veranderingen van het dynamische landschap zorgden voor beperkingen en mogelijkheden. De natuur heeft het gedrag van de mensen hier vanaf het begin af aan gedicteerd. Dat was toen en is nu nog zo.’

Hoe moeten we daar mee omgaan

„Ons Hollandse landschap oogt in vergelijking tot de gebergtes van Freiburg in het Zwarte Woud of de Pyreneeën bij Huesca misschien niet zo spectaculair, maar de verhalen uit het verleden zijn zeer de moeite waard. Met geologie en archeologie kunnen we die hier verder zichtbaar maken en doorvertellen, zodat we weten waar we vandaan komen en hoe dit gebied is ontstaan; hoe ons doen en laten is gestuurd door de altijd maar veranderende omstandigheden. De bodem zit nog vol onbekende schatten, daar moeten we zeker wat mee blijven doen. Er is nog veel te ontdekken. Laten we niet vergeten, dat wat eenmaal wordt verstoord, is voorgoed verdwenen.’

www.2000jromeineninvelsen.nl